

نگاهی به نشریات آرشیوی

زهرا میرقاسمی^۱ و مدیحه اسفندیاری پور^۲

از آنجاکه رشته آرشیو مدت کوتاهی است در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود و مجموعه منابع اطلاعاتی مناسب در این حوزه (کتاب و نشریه) در کتابخانه دانشگاه‌ها وجود ندارد و از آنجاکه مراکز آرشیوی هنوز به اندازه کتابخانه‌ها به مردم شناسانده نشده‌اند لذا بر این برآمدیم تا نگاهی کوتاه به نشریات آرشیوی که در سایر کشورهای جهان منتشر می‌شود بیانداریم تا علاقمندان و به‌ویژه دانشجویان این رشته با گستره و موضوعات آرشیوی مطرح جهان بیشتر آشنا شده و از آن‌ها برای بالابردن کیفیت منابع اطلاعاتی این حوزه و نیز بهبود وضعیت آرشیوهای کشورمان ایده بگیرند و در این راستا بیشتر بکوشند.

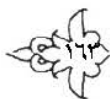
۱. دانشجوی کارشناسی ارشد
رشته مطالعات آرشیوی دانشگاه

تهران
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد
رشته مطالعات آرشیوی دانشگاه
تهران

3. Association of
Canadian Archivists
(ACA)

Archivaria ISSN: 1923-6409

این نشریه مربوط به انجمن آرشیوداران کانادا^۳
است که به بررسی و تحلیل علمی در کانادا و سطوح
بین‌المللی اختصاص دارد و از مقالاتی که مسائلی
مانند تاریخ، هویت، مباحث نظری آرشیوها و استفاده

از آرشیو را در بردارد استقبال می‌کند؛ دو بار در سال منتشر می‌شود که از سال ۱۹۷۵ تا کنون ۷۴ شماره آن منتشر شده و در حال حاضر محتوای آن تا سال ۲۰۰۸ به‌طور رایگان قابل دسترسی است. انجمن آرشیوداران کانادا ۳۷ سال است که به‌طور پیوسته این نشریه را منتشر می‌کند و تلاش می‌کند تا نویسندگان خود را در زمینه مقالات، نقدها و یادداشت‌ها به بیش از ۹۰۰ نفر برساند.

هدف این نشریه ایجاد پل ارتباطی میان آرشیوها و آرشیوداران و کاربران آرشیو است. شماره‌های متعدد این نشریه، گستره موضوعی مرتبط با آن را نشان می‌دهد: رسانه‌های متعدد و کاراکترهای ارزیابی آن‌ها، مشکلات نظری، موقعیت‌های عملیاتی، موضوعات جدید تاریخی، نمونه جدید اسناد که توسط کاربران کشف شده، فناوری‌های جدید توسعه‌یافته، روابط اخلاقی و حقوقی، تاریخ آرشیوها، آرشیوهای شخصی، گرایش‌های آرشیوی، تحلیل فعالیت‌های نگهداری اسناد در زمان‌های طولانی و مکان‌های خاص، رابطه بین آرشیوداران و مدیران حرفه‌ای اطلاعات و مواردی از این قبیل.

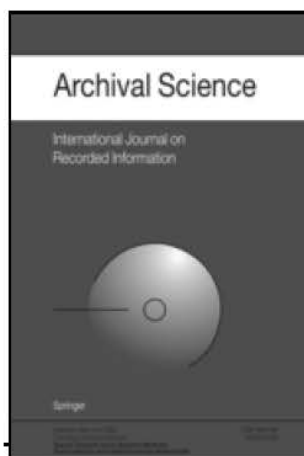
این نشریه یکی از مهم‌ترین منابع برای محققان و پژوهشگرانی است که می‌خواهند نتایج فعالیت‌های خود را در یک نشریه باکیفیت منتشر کنند. کاربران برای استفاده از این نشریه و آرشیو آن باید عضو شده و حق اشتراک بپردازند که با عضویت در آن، فهرست مندرجات هر شماره از نشریه جهت اطلاع‌رسانی برای کاربر ارسال می‌شود و نیز آمار میزان استفاده از نشریه توسط انجمن مورد بررسی قرار می‌گیرد. دسترسی به نشریه از طریق نشانی زیر امکان‌پذیر است:

<http://journals.sfu.ca/archivar/index.php/archivaria/index>

Archival Science ISSN: 1389-0166

نشریه مستقل، بین‌المللی و نقدگونه علوم آرشیوی
است که شامل موارد زیر است:

- تمام جنبه‌های نظری و عملی علوم آرشیوی (با توجه به جهان غیرانگلیسی زبان‌ها)
- بررسی فرهنگ‌های متفاوت، ترویج تبادل و مقایسه مفاهیم، دیدگاه‌ها و نگرش‌ها در جهان
- ورود اطلاعات مربوط به تجزیه و تحلیل به لحاظ شکل، ساختار و زمینه
- مطالعه نظری و عملی ذخیره‌سازی، فهرست‌نویسی

و بازیابی اسناد و دیگر منابع آرشیوی

- مطالعه روش‌های سنتی و الکترونیکی ذخیره‌سازی و حفاظت رقمی و برنامه‌های ذخیره‌سازی.

رویکرد علوم آرشیوی یکپارچه، میان رشته‌ای و فرهنگی است و به‌عنوان بایگانی دولت نیز شناخته می‌شود و از سال ۲۰۰۱-۲۰۱۳ به‌صورت ۴ شماره در سال انتشار می‌یابد. کاربران جهت دسترسی به مقالات این نشریه می‌توانند به نشانی زیر مراجعه کنند:

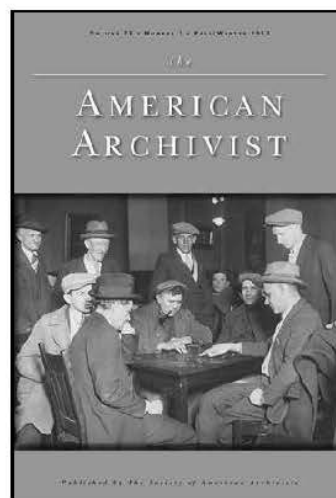
<http://link.springer.com/journal/volumesandissue/10502>

The American Archivist

ISSN: 0360-9081

این نشریه ۲ بار در سال و از سال ۱۹۳۸ توسط انجمن آرشیوداران آمریکا^۱ به دو شکل چاپی و الکترونیکی منتشر می‌شود؛ تاکنون ۷۵ شماره از آن منتشر شده و بازتاب‌کننده تفکرات درباره مسائل زیر است:

- تحولات نظری و عملی در حرفه آرشیو (به‌خصوص در آمریکای شمالی)
- رابطه بین آرشیوداران، ایجادکنندگان آرشیو و کاربران آن

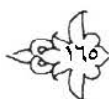

- تاثیر فرهنگ، جامعه، حقوق و فناوری‌های توسعه‌یافته بر ماهیت ثبت اطلاعات و نیاز به ایجاد و حفظ آن.

این نشریه، به استثناء مقالاتی که در ۶ شماره آخر انتشار یافته (تقریباً ۳ سال) و با عضویت در نشریه و پرداخت حق اشتراک در دسترس قرار می‌گیرد، به‌طور رایگان در دسترس عموم قرار دارد. پیوست برخط این نشریه نیز زمانی منتشر می‌شود که محتوای نشریه با شماره‌های منظم نشریه منطبق نباشد و فقط در حالت برخط ظاهر می‌شود و به‌طور نامحدود در دسترس است. دسترسی به محتوای نشریه و آرشیو آن از طریق نشانی زیر امکان‌پذیر است:

<http://www2.archivists.org/american-archivist>

1. Society of American Archivists (SAA)
2. Australian Society of Archivists (ASA)

Archives and Manuscripts

ISSN:0157-6895

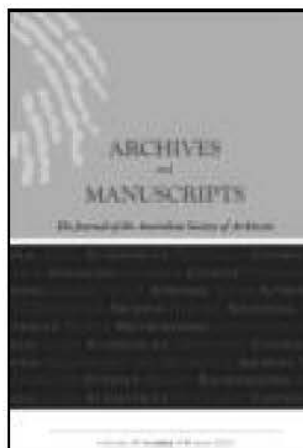
نشریه علمی انجمن آرشیوداران استرالیا^۱ است که ۳ بار در سال و در ماه‌های مارچ، جولای و نوامبر و از سال ۲۰۱۲ به دو شکل چاپی و الکترونیکی انتشار می‌یابد و شامل مقالاتی درباره مسائل نظری و عملی آرشیو و نگهداری اسناد است.

این نشریه از سال ۱۹۵۵ به‌طور پیوسته منتشر شده و کار خود را به‌عنوان نشریه بخش آرشیو انجمن کتابخانه‌های استرالیا آغاز کرده است. در اوایل دهه ۷۰،

استقلال نشریه یکی از عوامل مؤثر برای ایجاد انجمن مستقل آرشیو شد و سرانجام در سال ۱۹۷۵ در کنفرانس انجمن کتابخانه‌های استرالیا در ملبورن بخش آرشیو به‌طور رسمی منحل و نشریه رسماً مستقل شد و با گذشت ۵۷ سال همچنان صدها مقاله توسط محققان، دانشجویان و شاعران و نظریه‌پردازان آرشیو در آن منتشر می‌شود.

دسترسی به محتوای نشریه و آرشیو آن از طریق نشانی زیر امکان‌پذیر است:

http://www.archivists.org.au/page/Learning_and_Publications/ASA_Publications/Archives_and_Manuscripts/

Records Management Journal

ISSN: 0956-5698

این نشریه که از سال ۱۹۸۹ به صورت سه شماره در سال منتشر می‌شود تنها نشریه بین‌المللی است که به مدیریت اسناد اختصاص داده شده و منحصر به یک جامعه حرفه‌ای یا انجمن نبوده و شامل همه جنبه‌های مدیریت اسناد سازمانی (در هر شکل) در مقابل تولید مستمر آن اعم از ایجاد، فراهم‌آوری، سازماندهی، مدیریت، نگهداری و دسترسی است و دارای مقالات

مروری، گزارش‌ها تحقیقات و مطالعات موردی است.

این نشریه امکان دسترسی شاعران و محصلان به اطلاعات بیشتر در تمام جنبه‌های ایجاد، پردازش، نگهداری و ذخیره‌سازی هر شکل از اسناد را فراهم می‌آورد و این مسئله برای کسانی که با مدیریت اسناد خصوصی و عمومی درگیر هستند، ضروری است. مباحثی که در این مجله می‌توان یافت عبارتند از:

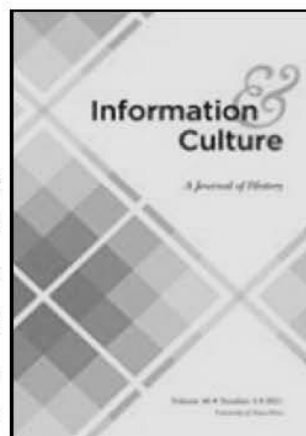
- مدیریت اسناد الکترونیکی
 - تأثیر خط‌مشی‌های دولت بر مدیریت اسناد
 - توسعه راهبردی در هر دو بخش خصوصی و عمومی
 - طراحی و پیاده‌سازی سامانه‌های مدیریتی
 - الگوهای برای مدیریت اسناد
 - استانداردها و رهنمودها
 - بازاریابی و ریسک تجارت و ...
- کاربران جهت دسترسی به محتوای نشریه و آرشیو آن می‌توانند به پایگاه اطلاعاتی Emerald به نشانی زیر مراجعه کنند:

<http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=0956-5698>

Information & Culture

ISSN :2164-8034

دانشگاه تگزاس این نشریه را از سال ۱۹۹۶ تاکنون به صورت فصلنامه منتشر می‌کند. عنوان قبلی این نشریه Libraries & the Cultural Record بوده و تنها نشریه‌ای است که به تاریخ مجموعه‌ای از دانش که سابقه فرهنگی را تشکیل می‌دهد اختصاص دارد و منبع مناسبی برای کسانی است که در زمینه‌های علوم کتابخانه و کتابداری، آرشیو و اسناد سازمانی، حفاظت و نگهداری اطلاعات، مطالعات موزه‌ای و تاریخ شفاهی

فعالیت داشته یا به تاریخ فرهنگی-اجتماعی علاقه‌مند هستند.

مباحثی که در این نشریه می‌توان یافت عبارتند از:

- تاریخ شفاهی
- توسعه تاریخی اطلاعات به‌عنوان یکی از جنبه‌های جامعه

● سابقه کار و کابرن اطلاعات در جامعه

● تاریخ اطلاعات به دنبال رفتار در زندگی روزمره.

این نشریه در آمریکا در نمایه تاریخ حیات^۱، نمایه استنادی هنر و علوم انسانی^۲، چکیده نامه علمی کمبریج^۳، نشریه تاریخ آمریکا^۴، چکیده نامه کتابداری و اطلاع رسانی^۵، نمایه استنادی علوم اجتماعی^۶ و چکیده نامه تاریخی^۷ ... نمایه و چکیده می شود.

تمام مقالات این نشریه از طریق نشانی زیر قابل مشاهده و قابل خرید است:

www.utexas.edu/utpress/journals/jlc.html

The Archives and Records Association

ISSN: 0037-9816

انجمن آرشیوداران انگلستان از سال ۱۹۵۵ به صورت شش ماه یکبار این نشریه را منتشر می کند. عنوان قبلی این نشریه از سال ۱۹۵۵ تا ۲۰۱۲، Journal of the Society of Archivists بود که در سال ۲۰۱۳ با عنوان Archives and Records قابل بازیابی است. این نشریه راهنمای حرفه ای برای آرشیوداران، محافظان آرشیو و مدیران اسناد در انگلستان و ایرلند است و هدف اصلی آن ترویج مراقبت و حفاظت از آرشیوها و اداره بهتر مخازن آرشیوی برای پیشبرد آموزش و تشویق در تحقیق و انتشار نتایج آن است.

این نشریه آخرین تحولات در زمینه آرشیو از جمله چالش ها و فرصت های ارائه شده توسط رسانه های جدید و فناوری اطلاعات و همچنین مسائل مورد علاقه آرشیوداران، محافظان آرشیو و مدیران اسناد و همه کسانی که با مطالعه و تفسیر آرشیو سروکار دارند را شامل می شود.

کاربران جهت دسترسی به محتوای نشریه و آرشیو آن از سال ۱۹۵۵ تا ۲۰۱۲ می توانند به

پایگاه اطلاعاتی Taylor & Francis به نشانی زیر مراجعه کنند:

www.tandfonline.com/loi/cjsa20

1. History of Life
2. Arts and Humanities Citation Index
3. Cambridge Scientific Abstracts
4. Journal of American History
5. Library and Information Science Abstracts
6. Social Science Citation Index
7. Historical Abstracts

Comma

ISSN: 1680-1865

این نشریه را شورای بین‌المللی آرشیو (ICA) از سال ۱۹۴۸ به صورت هر شش‌ماه یکبار منتشر می‌کند، اما از سال ۲۰۰۴ حق توزیع و نشر آن به دانشگاه لیورپول انگلستان داده شد و اکنون به دو شکل چاپی و الکترونیکی منتشر می‌شود. تمرکز این نشریه بر پژوهش، مدیریت و توسعه آرشیو و حرفه آرشیو در سراسر جهان است.

محتوای این نشریه شامل موارد زیر است:

- مجموعه مقالات کنگره و سیترا
 - گزارشات و مطالعات انجام‌شده توسط هیئت ایکا (بخش‌ها و شاخه‌های ایکا)
 - مسائل و موضوعات خاص.
- دسترسی به مقالات این نشریه از سال ۲۰۰۴-۲۰۱۲ بر روی وبگاه دانشگاه لیورپول به نشانی زیر امکان‌پذیر است:

www.liverpool/metapress.com/content/122452

Journal of Archival Organization

ISSN: 2748-1533

این نشریه از سال ۲۰۰۲ به صورت ۴ شماره در سال منتشر و تاکنون ۱۰ شماره از آن انتشار یافته است. شامل تمام جنبه‌های تنظیم، شرح و توصیف و دسترسی به انواع منابع آرشیوی است. مقاله‌ها در مورد تکنیک‌ها و روش‌های پردازش، فراهم‌آوری ابزارهای کمکی، فهرست‌نویسی مجموعه‌های آرشیوی و نسخ‌خطی

مطابق با مارک و انگلو-امریکن و دیگر قوانین، استانداردها و قراردادهای فهرست‌نویسی

1 International
Council of Archive

فقط بخشی از آن چیزی است که شما در این نشریه پیدا خواهید کرد. به‌طور کل این نشریه بر فناوری‌های نوظهور، برنامه‌های کاربردی، استانداردهای کد توصیف آرشیوی (EAD) و روش‌های سازماندهی منابع آرشیوی برای دسترسی جهانی از طریق رقمی‌سازی تأکید دارد. از این نشریه در زمینه‌های زیر نیز می‌توان استفاده کرد:

- مدیریت و نیروی انسانی مسائل مربوط به آرشیوهای سازمانی
 - روش‌های ابتکاری دسترسی فیزیکی و فکری
 - بازیابی سوابق تاریخی در سامانه‌های اطلاعاتی
 - بررسی پروژه‌ها و رویه‌ها، استانداردها و مسائلی در زمینه سازماندهی مجموعه‌های آرشیوی برای ذخیره‌سازی و در دسترس‌پذیری از طریق اینترنت.
- دسترسی به مقالات این نشریه از سال ۲۰۰۲-۲۰۱۲ از طریق پایگاه Taylor & Francis به نشانی زیر امکان‌پذیر است:

www.tandfonline.com/loi/wjao20

Library and Archival Security

ISSN: 0196 – 0075

این نشریه از سال ۱۹۷۵ به‌صورت دو شماره در سال منتشر و تاکنون ۲۵ شماره از آن انتشار یافته است. در سال‌های ۱۹۷۷-۱۹۷۵ با عنوان *Library Security* Newsletter منتشر می‌شد اما از سال ۱۹۷۸ به بعد به *Library and Archival Security* تغییر نام داد. این نشریه، نشریه‌ای چند رشته‌ایست که به تمام جنبه‌های امنیتی کتابخانه‌ها، آرشیوها و سایر مراکز اطلاعاتی از جمله موارد زیر اختصاص داده شده است:

- امنیت فیزیکی اطلاعات
 - امنیت ارتباطات
 - آمادگی در برابر بلاها و بازیابی اطلاعات
 - مطالعات مربوط به اجتماع، قوانین و مسائل اخلاقی.
- این نشریه از پژوهش‌ها و مقالاتی که در حوزه امنیتی، به استثناء موارد مربوط به حریم

1. Encoded Archival
Description

خصوصی افراد، تشخیص و سرقت، امنیت سامانه‌ها و تجهیزات، شبکه‌ها و ارتباطات و مواردی از این قبیل، استقبال می‌کند.

کاربران جهت دسترسی به مقالات این نشریه از سال ۱۹۷۵-۲۰۱۳ می‌توانند به پایگاه Taylor & Francis به نشانی زیر مراجعه کنند:

www.tandfonline.com/loi/wlas20

